গোৱালপৰীয়া উপভাষাঃ

চমু পৰিচয়ঃ

অসমৰ পশ্চিম প্ৰান্তত প্ৰচলিত অসমীয়া ভাষাটোৰ এটা প্ৰধান ঔপভাষিক ৰূপ হৈছে গোৱালপৰীয়া উপভাষা। গোৱালপৰীয়া উপভাষা নামটো অৰ্বাচীন। ৰাজনৈতিক কাৰণত ইংৰাজ শাসনকালত গোৱালপাৰা জিলা গঠন হোৱাৰ পিছত এই জিলাৰ নামেৰে ইয়াত প্ৰচলিত ভাষাটোক গোৱালপৰীয়া ভাষা বোলে। কিন্তু গোৱালপাৰাৰ স্থানীয় লোকসকলে এই ভাষাটোক গোৱালপৰীয়া ভাষা নোবোলে। গোৱালপাৰা অঞ্চলৰ অধিকাংশ লোকে এই ভাষাটোক 'দেশীভাষা' বুলিহে কয়। গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ নামকৰণ সন্দৰ্ভত পণ্ডিত, লেখক, গৱেষকসকল আজিলৈকে ঐকমত্যত উপনীত হ'ব পৰা নাই। বিভিন্নজনে ভাষাতাত্ত্বিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা নিজৰ যুক্তিসমূহ আগবঢ়াই গোৱালপাৰা অঞ্চলত প্ৰচলিত কথিত অসমীয়া ভাষাটোৰ নাম প্ৰকৃততে কি হ'ব লাগে, সেই সম্পৰ্কে বিভিন্ন মত আগবঢ়াইছে। সেইবোৰৰ ভিতৰত ভাষাতত্ত্ববিদ গ্ৰীয়াৰ্ছন চাহাবে তেওঁৰ The Linguistic Survey of India নামৰ গ্ৰন্থখনত ভাষাটোক বিশুদ্ধ ৰাজবংশী, সুনীতিকুমাৰ চট্টোপাধ্যায়ে বাংলাৰ উত্তৰাঞ্চলৰ উপভাষা, সুকুমাৰ সেনে উত্তৰবংগৰ উপভাষা, উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীয়ে দেশীভাষা বুলি মন্তব্য দিয়াটো এই প্ৰসংগত উল্লেখযোগ্য। পণ্ডিতসকলে আগবঢ়োৱা মতামতবোৰৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি গোৱালপাৰা অঞ্চলত প্ৰচলিত অসমীয়া ভাষাৰূপটোক গোৱালপৰীয়া উপভাষা বুলি নামকৰণ কৰাটো অধিক সমীচিন হয়।

গোৱালপৰীয়া উপভাষা বিভিন্ন স্বকীয় বৈশিষ্ট্যেৰে গঢ় লৈ উঠা অসমীয়া ভাষাৰ এটা কথিত উপভাষা। “কোচবংশৰ প্ৰত্যক্ষ শাসন, তিব্বত-বর্মীয় ভাষিক জনসংখ্যাৰ প্ৰাধান্য, পশ্চিমৰ বাংলা ভাষাৰ প্ৰভাব, অসমৰ পূব খণ্ডৰ সৈতে যাতায়াতৰ অসুবিধা ইত্যাদি কাৰণত গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ সৃষ্টি হৈছে।"

গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ ভৌগোলিক অবস্থানঃ অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাত প্ৰচলিত গোৱালপৰীয়া উপভাষাটোৰ উত্তৰ দিশত ভূটান, দক্ষিণত গাৰো পাহাৰ, পূবত কামৰূপ জিলা আৰু পশ্চিমত পশ্চিমবংগৰ জলপাইগুড়ি জিলা, কোচবেহাৰ জিলা আৰু বাংলাদেশৰ ৰংপুৰ জিলা অৱস্থিত। এসময়ত গোৱালপৰীয়া উপভাষাটোৱে অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলা,

কোচবেহাৰ, সমগ্ৰ উত্তৰ-বংগৰ লগতে বৰ্তমানে বাংলাদেশ অন্তৰ্ভুক্ত ৰংপুৰ, দিনাজপুৰ জিলাকো সামৰি লৈছিল। ক'বলৈ গ'লে এসময়ত এটা বৃহৎ ভৌগোলিক অঞ্চলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা এই ভাষাৰূপটোবে ভাষাৰ ভৌগোলিক দ্বীপ এটা গঠন কৰিছিল। বৰ্তমান গোৱালপৰীয়া উপভাষাটো ধুবুৰী, গোৱালপাৰা, কোকৰাঝাৰ, বঙাইগাঁও আৰু চিৰাং জিলালৈকে পৰিব্যাপ্ত হৈ আছে।

গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ ভাষিক বৈশিষ্ট্যঃ গোৱালপৰীয়া উপভাষা এক স্বকীয় বৈশিষ্ট্যসম্পন্ন উপভাষা। উপভাষাটোৰ ভাষিক বৈশিষ্ট্য বুলিলে প্ৰধানকৈ ধ্বনিগত, ৰূপগত আৰু শব্দগত বৈশিষ্ট্যৰ কথাই মনলৈ আহে। এইটো শিতানত আপোনাৰ অধ্যয়নৰ সুবিধাৰ্থে আলোচ্য উপভাষাটোৰ উল্লিখিত দিশসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা হৈছে।

ধ্বনিগত বৈশিষ্ট্যঃ

১) গোৱালপৰীয়া উপভাষাত বিশিষ্ট স্বৰধ্বনিৰ সংখ্যা সাতটা আৰু বিশিষ্ট ব্যঞ্জনধ্বনিৰ সংখ্যা ঊনত্ৰিশটা। সেইবোৰ হ'ল-

স্বৰধ্বনিঃ অ, আ, ই, উ, এ', এ, ও

ব্যঞ্জনধ্বনিঃ ক, খ, গ, ঘ, ঙ, চ, ছ, জ, ঝ, ট, ঠ, ড, ড়. ঢ ,ত, থ, দ, ধ, ন, প, ফ, ব, ভ. ম. ৰ ল, শ, ষ স

বিশিষ্ট স্বৰধ্বনিসমূহৰ প্ৰয়োগৰ উদাহৰণঃ

/অ/ তল

/আ/ বাগ

/ই/ তিল

/উ/ উকুন

/এ'/ বে'টা

/এ/ বেটি

/ও/ ওৰোশ

বিশিষ্ট ব্যঞ্জনধ্বনিসমূহৰ প্ৰয়োগৰ উদাহৰণঃ

/ক/ কাক্ৰা

/খ/ পাখা

/গ/ গাম

/ঘ/ ঘৰ

/ঙ/ ঢোঙল

/চ/ চাটি

/ছ/ ছাটি

/জ/ আজলা

/ঝ/ ঝাল

/ট/ পাটা

/ক/ পাঠা

/ড/ ্ডাল

/ড়/ হাড়ি

/ঢ/ ঢাৰা

/ত/ তল

/থ/ থাল

/দ/ দুপৰ

/ধ/ বাধা

/ন/ চান

/প/ পাণ

/ফ/ ফৈলা

/ব/ বাশ

/ভ/ ভাবা

/ম/ মৰুস

/ৰ/ গুআৰ

/ল/ সাগল

/শ/ মানুশ

/স/ মাস

/হ/ হাতা

২) উপভাষাটোত অনুনাসিকতা অর্থাৎ চন্দ্রবিন্দুৰ প্রয়োগেও বিশিষ্ট ধ্বনিৰ মর্যাদা লাভ কৰিছে। যেনেঃ /ঁ/ গাঁও।

৩) গোৱালপৰীয়া উপভাষাত শব্দৰ আদি অক্ষৰত থকা 'ও' ধ্বনি 'ঐ' ধ্বনিলৈ পৰিৱর্তন হয়। যেনেঃ গৌৰৱ >গৈৰৱ।

৪) দ্বিঅক্ষৰযুক্ত শব্দৰ শেষত আ ধ্বনি থাকিলে উপভাষাটোত 'আ' ধ্বনিৰ আগত 'য়' বা 'ই' ধ্বনিৰ আগম হয়। যেনে ঃ

বায়া >বায়য়া > বাইয়া।

৫) ব্যঞ্জনৰ সৈতে 'ব' যুক্ত হ'লে, সেই সংযুক্ত ব্যঞ্জনটোৰ মাজলৈ এটা 'ব'ৰ আগম হয় আৰু ধ্বনিটো সবলীকৃত হয়, যেনে:

প্রকাশ- পৰকাশ, , প্রথম পৰথম।

৬) 'ঝ' ধ্বনিটো গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ বিশিষ্ট ব্যঞ্জনধ্বনি। যেনেঃ

জাক- ---ঝাক

বোজা _-----বোঝা।

৭) উপভাষাটোত তালব্য 'শ' ধ্বনি, 'ত' দন্ত্য ধ্বনি আৰু 'ট' মূর্ধন্য ধ্বনিৰ উচ্চাৰণ পোৱা যায়।

৮) গোৱালপৰীয়া উপভাষাত চ, ছ ধ্বনি দুটা তালব্য ধ্বনিৰূপে উচ্চাৰিত হয়।

ৰূপগত বৈশিষ্ট্যঃ

অধ্বনিগত দিশৰ নিচিনাকৈ গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ ৰূপতাত্ত্বিক দিশতো কেতবোৰ সুকীয়া বৈশিষ্ট্য দেখিবলৈ পোৱা যায়। এই বৈশিষ্ট্যসমূহ এনে ধৰণৰ-

১) বহুবচনাত্মক প্রত্যয়: গোৱালপৰীয়া উপভাষাত কেতবোৰ সুকীয়া সুকীয়া বহুবচনাত্মক প্রত্যয়ৰ প্রয়োগ হোৱা দেখা যায়। এই প্রত্যয়বোৰ এনে ধৰণৰ-

-গুলা/-গুলেঃ মানশি গুলা/গুলে (মানুহবিলাক)

গুলান: গোৰুগুলান (গৰুবোৰ)

হৰ/-ঘৰঃ চেংৰাহৰ (ল'ৰাহঁত), পুলুঘৰ (পুলুহঁত)

-ৰাঃ তোম্রা (তুমি)

আৰঃ উমাৰ (সিহঁতৰ)।

বহুত বুজাবলৈ 'মেল্লা' আৰু কুল্লে/কুল্যায়-ৰ ব্যৱহাৰ লক্ষ্যণীয়, যেনে-

কুল্লে/কুল্যায় ধান (আটাইবোৰ ধান), মেল্লা মানিশ (বহুত মানুহ)।

২) নির্দিষ্টতাবাচক প্রত্যয়: উপভাষাটোত প্রয়োগ হোৱা কেতবোৰ সুকীয়া নির্দিষ্টতাবাচক প্রত্যয় এনে ধৰণৰ-

-আটি: খৰিআটি (খৰিকোছা)

-কিন্নাঃ মানশিকিন্না (মানুহকেইটা)

-খোলা: ধানখোলা (ধানখিনি)

-গোঃ মানশিগো (মানুহজন)

-গুইলা: আগুনগুইলা (জুইকুৰা)

-ফাইলটা: দুইফাইলটা (দুইফাল)

-বাদাঃ কলবাদা (কলথোক)

৩) পুৰুষবাচক নির্দিষ্টতাবাচক প্রত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ গোৱালপৰীয়া উপভাষাত পোৱা নাযায়। যেনেঃ মোৰ মা, তোৰ মা, উআৰ মা, উমাৰ মা।

৪) গোৱালপৰীয়া উপভাষাত কোনো শব্দৰ আগত মাত্রা (মতা), মাত্রি (মাইকী) শব্দৰ প্রয়োগ কৰি, প্রত্যয় সংযোগ কৰি আৰু ভিন্ন শব্দৰ প্রয়োগৰ দ্বাৰা লিংগ নিৰূপণ কৰা হয়। যেনেঃ

মতা-মাইকী বুজোৱা শব্দ প্রয়োগৰ দ্বাৰা:

মাত্রা কাউআ---------- মাত্রি কাউআ

মাত্রা কোইতৰ----------মাত্রি কোইতৰ

প্রত্যয় সংযোগ কৰিঃ

চেঙৰা ----------চেঙ্ৰী

পিশা----------পিশি

পাইৰা ----------পাইৰি

ভিন্ন শব্দ প্রয়োগৰ দ্বাৰাঃ

জুবান_----------গাবুৰ

দাম্ৰা---_---------বকন

৫) কাৰক আৰু শব্দ-বিভক্তিঃ গোৱালপৰীয়া উপভাষাত কাৰক ছয় প্রকাৰৰ । যেনে - কর্তা কাৰক, কর্ম কাৰক, কৰণ কাৰক, নিমিত্ত কাৰক, অপাদান কাৰক আৰু অধিকৰণ কাৰক। কিন্তু এই ছয় প্রকাৰৰ কাৰক আৰু সম্বন্ধ পদৰ অর্থ প্রকাশ কৰিবলৈ প্রয়োগ হোৱা বিভক্তি মাত্র চাৰিটা-

প্রথমা বিভক্তি------ ০, এ

দ্বিতীয় বিভক্তি, ক/-ওক,

ষষ্ঠী বিভক্তি-ৰ/-এৰ

সপ্তমী বিভক্তি-ত/-ওত।

আনহাতে, উপভাষাটোত শব্দ বিভক্তিৰ পিছত কেতবোৰ পৰসর্গ লগ লগায়ো কাৰকৰ অর্থ প্রকাশ কৰা হয়। উপভাষাটোত কৰণ কাৰকৰ অর্থ প্রকাশ কৰিবলৈ '-দিআ','-দাৰা', নিমিত্ত কাৰকৰ অর্থ প্রকাশ কৰাৰ ক্ষেত্রত 'নাগি' আৰু'-জোইন্নে' আৰু অপাদান কাৰকৰ অর্থ প্রকাশ কৰিবলৈ '-থাকি' অথবা '-থাকিয়া' পৰসর্গৰ প্রয়োগ কৰা হয়। ৬) সর্বনাম: গোৱালপৰীয়া উপভাষাত প্রয়োগ হোৱা সর্বনাম পদসমূহ এনে ধৰণৰ :

পুৰুষবাচক সর্বনাম ------মুই, আম্ৰা, তুই, তুমাৰগুলা, তোম্ৰা, তোম্ৰাগুলা, উৱা/উৱাই, উম্ৰা ,উম্ৰাগুলা,

নিশ্চয়বাচক সর্বনাম --_ইআ/ইএ'ই, ইম্ৰা, ইম্ৰাগুলা , এইটা, এইগুলা, এগুলা, ওইটো, এটা, ওইগুলা/ঐগুলা,

সম্বন্ধবাচক সর্বনাম---- জা/জাএ, জেইটা, জেগুলা,

প্রশ্নবাচক সর্বনাম ---কাই/কাএ, কি, অনির্দিষ্টতাবাচক সর্বনাম-কাও/কাইও, কাইবা/কওবা; নিজবাচক সর্বনাম নিজ, নিজ নিজ।

৭) উপভাষাটোত বিভিন্ন পুৰুষ, কাল আৰু ভাব অনুসৰি ক্রিয়াৰূপৰ পৰিৱর্তন হয়। কিন্তু বচন অনুসৰি ক্রিয়া ৰূপৰ কোনো পৰিৱর্তন নহয়। এয়া উপভাষাটোৰ এটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য, যেনেঃ

মুই খাং (মই খাওঁ) -আমাৰ খাই (আমি খাওঁ)

উল্লেখনীয় যে পুৰুষ প্রয়োগৰ ক্ষেত্রত উপভাষাটোত তৃতীয় পুৰুষত বচনভেদে

ক্রিয়া ৰূপৰ কোনো পৰিৱর্তন নহয়। যেনেঃ

উৱাই কৰে---------উমৰা কৰে

৮) আকৌ, উপভাষাটোত ক্রিয়াৰ নঞৰ্থক ৰূপসমূহো সুকীয়া হোৱা দেখা যায়। যেনেঃ

দেখুং ---------নাদেখুং

পাং----------নাপাং

হই -------++++নহই

৯) গোৱালপৰীয়া উপভাষাত প্রয়োগ হোৱা ক্রিয়াৰ তুমুনন্ত ৰূপ আৰু অসমাপিকা ক্রিয়া ৰূপবোৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্যপূর্ণ। তেনে ৰূপসমূহ হ'ল:

ক্রিয়াৰ তুমুনন্ত ৰূপঃ শুনিবৰ (শুনিবলৈ), নিবাৰ (নিবলৈ)

অসমাপিকা ক্রিয়া ৰূপ: কৰিআ (কৰি), পাইলে (পালে)

১০) আনহাতে, উপভাষাটোত প্রয়োগ হোৱা ভবিষ্যবাচক কৃদন্ত আৰু ভূতকালিক কৃদন্ত ৰূপসমূহো সুকীয়া ধৰণৰ:

ভবিষ্যবাচক কৃদন্ত: কৰাৰ মতন (কৰিবলগীয়া), কওআৰ মতন (ক'বলগীয়া)

ভূতকালিক কৃদন্ত: খাওআ (খোৱা), জাওআ (যোৱা)।

শব্দগত বৈশিষ্ট্যঃ গোৱালপৰীয়া উপভাষা শব্দ-সম্ভাৰত অতি চহকী। উপভাষাটোৰ শব্দ-সম্ভাৰত তিবুত-বর্মীয় বৰো, ৰাভা, তিৱা আৰু পশ্চিমবংগৰ বাংলা ভাষাৰ শব্দাৱলীৰ প্রভাৱ পৰা দেখা যায়। সেইবাবে শব্দ-সম্ভাৰত এনে কিছুমান শব্দ পোৱা যায়, যিবোৰ অসমীয়া ভাষাৰ অন্য ঔপভাষিক ৰূপত পোৱা নাযায়। তদুপৰি স্থানীয় অঞ্চলৰ কথ্য ভাষাতো একেটা ৰূপক বুজাবলৈ ভিন্ন শব্দৰ প্রয়োগ হোৱা দেখা যায়। তলত দিয়া উদাহৰণবোৰে সেই কথাৰ প্রমাণ দাঙি ধৰিব-

জীৱ-জন্তুবাচক শব্দঃ

মেকুৰী----------বিলাই/বিলেই

ম'ই ----------ভৈশ

ছাগলী----------সাগল

চৰাই-চিৰিকটি, পোক-পৰুৱাবাচক শব্দ।

দহিকতৰা ----------দৈঅল

পঁইতাচোৰা----------তেলমু

কপৌ চৰাই----------ঘুগু

গছ-গছনি, ফল-মূল, শাক-পাচলিবাচক শব্দঃ

মধুৰী আম----------শুপৰি/শুপাৰি

তিয়হ----------শেমাশ

বেঙেনা----------বাইগন

কানি-কাপোৰ, বাচন-বর্তনবাচক শব্দঃ

চোলা----------আঙুসা/জামা

গামোচা----------গামচা

কলহ----------কলশি

মাছ-কাছবাচক শব্দ:

গৰৈ---------- গৰাই

কান্দুলী---------- ফৈলা

ৰৌ---------- ৰুই

শৰীৰৰ অংগ-প্রত্যংগবাচক শব্দ:

নখ----------পাথোৰি /পাথোৰ

আঙুলি----------নোগুল

তপিনা----------চৰপটা

সম্বন্ধবাচক শব্দঃ

ককা----------বুৰাবাপ/আজু

আইতা----------আবো

মহা----------মাইলা

দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহৃত শব্দঃ

গোহালি----------গোইল

কুঠাৰ----------কুৰাল

দুৱাৰডলি----------ডে 'আতি

প্রকৃতি জগতত ব্যৱহৃত শব্দঃ

কুঁৱলী----------কুআ/কুআশা

বোকা----------কাদো/কাদং

বৰষুণ ----------ঝোৰি/পানী

বিবিধ শব্দঃ

আলহী------শাগাই

মাহী আই -----শতনাও

উগাৰ---------ঢেকুৰ